

MĂSURI DE PREVENIRE A INFRAȚIUNII DE POLUARE A APEI

Marcel BOȘCANEANU,
doctorand, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

REZUMAT

În acest articol sunt puse în evidență măsurile de prevenire a infracțiunii de poluare a apei, prin intermediul organelor de protecție a mediului și organelor de drept. Cu părere de rău, la ziua de azi constatăm că aceste organe în activitatea lor nu depun toate eforturile în lupta pentru prevenirea și combaterea acestor infracțiuni. Prin intermediul acestei cercetări venim cu unele propuneri de măsuri ce vor duce, în opinia noastră, la menținerea eficientă a unui echilibru ecologic în societate, în special, protejarea apelor.

Cuvinte-cheie: prevenire, măsuri de prevenire, infracțiuni de mediu, poluarea apei.

MEASURES ON PREVENTION THE CRIME OF WATER POLLUTION

Marcel BOȘCANEANU,
PhD student, Academy „Ștefan cel Mare” of MIA

SUMMARY

In this article are highlighted measures to prevent the crime of water pollution through environmental protection bodies and law enforcement bodies. Unfortunately nowadays we find that these bodies do not make effort in fighting for preventing and combating such offences. Through this research we come up with some proposals of measures that will lead us, to an effective maintenance of an environmental balance in the society, in particular the waters protection.

Keywords: prevention, preventive measures, environmental offences, water pollution.

Introducere. Prevenirea criminalității înseamnă, în primul rând, preîntâmpinarea săvârșirii primare a acelor acțiuni ori inacțiuni umane pe care societatea le consideră dăunătoare pentru valorile sale, din care motiv aceste comportamente au fost sancționate de legea penală.

În sens restrâns, prevenirea vizează mai ales acele comportamente care prezintă un grad de pericol social suficient de mare ca să necesite o reacție prin mijloace juridico-penale împotriva făptuitorilor.

În sens larg, prevenirea se înadreaptă împotriva tuturor comportamentelor deviate (atât infracționale, cât și neinfracționale) care pot conduce la săvârșirea de fapte antisociale sancționate de legea penală [4, p. 104-105].

Activitatea profilactică a infracționalității în domeniul poluării apelor este imposibilă fără cercetările criminologice, prin intermediul cărora se studiază starea și tendințele criminalității, cauzele și condițiile ei etc.

Poluarea apei a devenit o pro-

blemă de rang social cu care se confruntă atât țările dezvoltate, cât și cele slab dezvoltate printre care se află și Republica Moldova (în continuare RM). Contracarea atentatelor infracționale asupra apei se realizează cel mai eficient prin măsuri de prevenire. Faptul prevenirii infracționalității de poluare a apelor este cea mai optimă cale de contracarare a acestui fenomen, pentru a asigura cu apă curată, nepoluată atât generația actuală, cât și generațiile viitoare.

În ultima perioadă tot mai des și mai des suntem avertizați de specialiștii în domeniu de scăderea nivelului calității resurselor acvatice și chiar în unele raioane calitatea apelor este una dezastruoasă, însă la etapa actuală majoritatea populației consideră că apele sunt nelimitate și regenerabile de la sine, deși este un produs indispensabil pentru existența vieții pe pământ, în acest ritm vom reuși pe viitor să depășim această situație care se înrăutățește cu pași mari. Această problemă este una din cele mai grave din sistemul de probleme ce ține de mediu și re-

sursele sale. Impactul activităților umane asupra apelor a căpătat proporții îngrijorătoare, de neimaginat. Unica soluție de redresare a situației este aplicarea măsurilor de prevenire bine concepute, eficiente și cu un scop bine definit în urma ilegalităților activităților umane. Măsurile de prevenire, protejare și conservare a resurselor de apă trebuie să fie o preocupare constantă și necondiționată a autorităților de stat și a fiecărui cetățean în parte.

Metode și materiale aplicate. În procesul elaborării articolului a fost folosit material doctrinar și normativ cu privire la infracțiunea de poluare a apei. De asemenea, investigarea acestui fenomen a fost posibilă prin aplicarea mai multor metode de cercetare științifică specifice teoriei dreptului și criminologiei: metoda logică, metoda observării, metoda analizei de conținut și cea deductivă.

Rezultatele obținute și discuții. Creșterea numărului populației, necesitățile mari de apă pentru industrie, agricultură, activități casnice, toate acestea au contribuit

la accelerarea crizei de apă. După cum bine știm, actualmente nu există în lume o țară care să nu se confrunte cu probleme ce țin de cantitatea și calitatea apelor, în special, a celor potabile. În economia națională a țării noastre, resurselor acvatice trebuie să li se acorde o atenție deosebită, ținând cont că Republica Moldova este așezată pe cel mai secetos loc din Europa [1, p. 159].

Cotitura a intervenit odată cu revoluția industrială și, mai cu seamă, cu noua revoluție tehnico-științifică, grație căreia avioane și rachete brăzdează astăzi văzduhul și străpung norii, nave tot mai mari și mai puternice despică luciul mărilor și al oceanelor, cascade de hidrocentrale transformă puterea apelor în salbe de lumină, în energie ce alimentează parcul de mașini în creștere vertiginoasă. Într-un cuvânt, știința și tehnica modernă, sporind nemăsurat puterea omului, au ridicat, în medie, nivelul de viață de pretutindeni. Dar reversul civilizației industriale contemporane, al progresului material a fost și este înrăutățirea mediului natural. Sub impactul dezvoltării economice au fost poluate, mai mult sau mai puțin grav, solul, apa și aerul, au dispărut sau sunt pe cale de dispariție multe specii de plante și animale, iar omul se confruntă, la rândul său, cu diverse maladii cauzate de poluare – fenomen ce cuprinde astăzi toate țările și continentele [2, p. 55].

Majoritatea specialiștilor din cadrul organelor de protecție a mediului și a organelor de ocrotire a normelor de drept menționează că în cazul diferitor accidente la uzine, fabrici, activități casnice și alte activități umane care duc la poluarea apei sau alte fapte ce identifică o poluare excesivă a apei creează un pericol pentru mediu și sănătatea populației, duc la efectuarea unor lucrări complexe de restabilire a mediului, implicând de obicei, în aceste cazuri, mai multe servicii, multă tehnică și lucrători, iar toate acestea duc la cheltuieli financiare și materiale considerabile.

Prevenirea poluării, fie de natură penală, contravențională sau chiar civilă necesită, de asemenea, cheltuieli materiale considerabile la organizarea acestor activități și o atenție pe măsură din partea autorităților și serviciilor responsabile de domeniul respectiv. În același timp pentru prevenirea poluării apei se necesită de zece ori mai puțin bani și eforturi, decât pentru lichidarea consecințelor acestor infracțiuni.

Prin prevenirea infracțiunilor în sens larg se înțelege un sistem de depășire a cerințelor obiective și subiective preliminare la comiterea lor, puse în aplicare prin activitățile tuturor instituțiilor, organelor din stat în a aborda factori determinanți sau a reduce influența lor negativă.

În dependență de ierarhia cauzelor și condițiilor criminalității pot fi evidențiate trei nivele de bază privind prevenirea ei: general, special-criminologic și individual [4, p. 106].

Cu toate acestea prin prevenirea generală se înțelege un set de măsuri, menite să corecteze neajunsurile în sferele sociale, morale, psihologice și spirituale a societății. Prevenirea infracțiunilor în acest caz este echitabilă, cât și rezultatul obligatoriu al acestor măsuri. Prin prevenirea special-criminologică se înțelege un set de măsuri, care vizează în mod specific contracararea sau prevenirea unor infracțiuni concrete.

Prevenirea specială a criminalității reprezintă un sistem de influențare asupra determinantelor criminalității, care țin de anumite grupuri sociale și domenii ce se caracterizează printr-o probabilitate înaltă de săvârșire a infracțiunilor [7, p. 168]. Spre deosebire de prevenirea generală, cea specială se efectuează cu un scop bine determinat în interesele prevenirii criminalității, adică măsurile speciale sunt chemate să soluționeze înlăturarea, neutralizarea, minimizarea factorilor criminogeni etc [3, p. 170].

Prevenirea special-criminologică mai este numită astfel, pentru că

necesită cunoștințe special criminologice necesare la elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor de prevenire a anumitor tipuri de infracțiuni.

Astfel, prevenirea generală și special-criminologică reprezintă în sine un complex de măsuri, îndreptate la eliminarea sau reducerea efectelor nocive ale cauzelor și condițiilor infracționalității în diferite sfere ale vieții publice și prin diferite metode și instrumente.

Desfășurarea activităților de prevenire a infracțiunilor împotriva mediului, inclusiv poluarea apei, este imposibilă fără introducerea în structura conștiinței omului, prin intermediul educației ecologice, a unui sistem de valori ecologice, orientate la cea mai mare parte a populației, în noi paradigme de dezvoltare socială.

Această situație este recunoscută și la nivel de stat prin intermediul Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 prin capitolul III, secțiunea a 3-a denumită „Educația ecologică și accesul la informația de mediu”. În punctul 15 se menționează că în prezent, problemele instruirii și educației ecologice capătă o semnificație deosebită, legate de faptul că societatea, cunoscând situația dezastruoasă a mediului înconjurător, trăiește cu speranța că umanitatea va conștientiza pericolul iminent și va realiza activități practice de îmbunătățire rapidă a stării și calității mediului înconjurător. Pentru aceasta însă se cere o nouă atitudine față de instruirea și educația ecologică. Oamenii trebuie să înțeleagă, să perceapă problemele ecologice, să adopte decizii și să întreprindă acțiuni de prevenire a poluării și de utilizare rațională a resurselor, fără a cauza prejudicii naturii [6].

În același timp, tot prin această strategie în punctul 17 sunt evidențiate problemele, privind educația ecologică și anume:

1) Nivelul redus de conștientizare și educație ecologică în rândul elevilor, studenților, angajaților și al populației.

2) Lipsa programelor, a unui

curriculum școlar privind educația ecologică.

Așadar, formarea și dezvoltarea valorilor ecologice în conștiința societății, este posibil, prin realizarea unui sistem de măsuri de educație ecologică. Educația ecologică, în opinia noastră, ar trebui să înceapă din frageda copilărie și să se bazeze în primul rând pe un exemplu personal, completat cu cunoștințe ecologice.

În ciuda aparenței acestor dispoziții declarative, a eforturilor în domeniul educației și cercetării ecologice găsim rapid un răspuns în rândurile tinerilor, când subiectul acestei educații prezintă o activitate ecologică în viața de zi cu zi și ni se pare a fi destul de eficientă.

Implicarea tinerilor la organizarea activităților educative și științifice cu caracter ecologic pare a fi unul dintre modurile eficiente de prevenire a infracțiunilor de mediu, în special cele ce atentează la ape. În această direcție este binevenită organizarea cât mai des a zilelor de înverzire (curățarea râurilor, lacurilor etc.) în toate localitățile din republică, cu participarea tinerilor și petrecerea unor mese rotunde, seminare pe problemele combaterii infracționalității de mediu, în special, cele de poluare a apelor.

Experiența de a organiza, participa și desfășura astfel de activități va permite implicarea în munca dedicată protecției mediului și va aduce noi idei de dezvoltare a acestei activități. Mulți dintre ei, după aceste activități, vor avea un comportament grijuliu față de natură. Este foarte efektivă organizarea educației ecologice, bazată pe participarea practică personală a tinerilor.

În același timp experiența practică a lucrărilor publice ne permite să vorbim de unele neajunsuri în activitatea organelor de stat și a funcționarilor din domeniul protejării, educației și științei mediului. În special, unii conducători ai organelor de autoguvernare locală se manifestă fără interes față de activitățile obștești cu tematică ecologică organizate de tineri, nu

le acordă sprijin, și uneori chiar, le îngreunează activitățile lor prin măsuri administrative. Această atitudine contribuie la dezvoltarea în conștiința tinerilor a unui nihilism ecologic și formarea unei viziuni față de sfera ecologică „nimic să repari nu se primește”, „orice activitate nu aduce beneficii” etc.

Credem, că este necesar să se acorde atenție la nivel de stat, în primul rând, tinerilor, pentru a sprijini inițiativele de protecție a mediului și a pune în aplicare programe educaționale de mediu. Cu părere de rău, trebuie să recunoaștem că la ziua de azi tinerii nu prea se grăbesc să vină cu astfel de programe. Cu atât mai mult, ar fi cazul să luăm în considerare că tinerii de astăzi în viitorul apropiat vor completa rândurile angajaților vârstnici, în administrațiile publice de toate nivelurile, la uzine, întreprinderi etc. Cum ei vor dispune de ele și cum vor fi luate în considerare interesele de protecție a mediului, va depinde în mare măsură de aceea, cât de eficientă va fi primită la ziua de azi educația și cercetarea ecologică.

Până în prezent, dezvoltarea economică în RM s-a axat pe valorificarea energiei fosile subvenționale, importate pentru a produce electricitate, pe o utilizare inefficientă și irațională a patrimoniului natural, în special, a apei și pe neglijarea externalităților de mediu. Prin urmare, cea mai mare provocare a noastră constă în a integra durabilitatea mediului în contextul creșterii economice.

Tot mai mulți reprezentanți ai societății se conving că problemele protecției mediului, în special a apei și dezvoltării economice trebuie rezolvate în mod corelat, pentru binele întregii societăți contemporane și al următoarelor generații.

Astăzi, multe uzine, întreprinderi, instituții și organizații industriale, agricole, comunale folosesc echipamente învechite, ce nu respectă cerințele de siguranță ecologică, depășind uzura și expirându-le termenul de exploatare. Având în vedere, că toate aceste instituții

menționate mai sus sunt o sursă de pericol sporit, putem spune, că mulți dintre conducătorii lor, folosind echipamente învechite, lucrează la limita de a comite mai multe infracțiuni de mediu.

Și această problemă și-a găsit reflectare în strategia de dezvoltare a mediului, capitolul III, secțiunea a 2-a „Dezvoltarea durabilă și dezvoltarea economică verde”.

Toate actele normative ce prevăd protejarea mediului, inclusiv și această strategie, creează o bază juridică eficientă de dezvoltare a economiei RM. Totodată va compensa toate lacunele și va stabili niște obiective concrete în domeniul protecției mediului, a căror implementare va conduce la dezvoltarea durabilă a țării, la integrarea europeană, la obținerea unor beneficii considerabile în ceea ce privește îmbunătățirea sănătății și reducerea mortalității, precum și la apariția unor oportunități economice, care, respectiv, vor contribui la bunăstarea comunității.

Mai mult, organele administrației publice centrale paralel cu adoptarea actelor normative ce prevăd protecția mediului, ar trebui să aprobe și programe de dezvoltare a unui mecanism de stimulare a introducerii tehnologiilor performante fără deșeuri sau cu deșeuri minime, reciclarea deșeurilor, susținerea proiectelor ecologice și a celor de economisire a energiei. Înnoirea echipamentului industrial la întreprinderi va reduce semnificativ cazurile de poluare accidentală a apelor.

În același timp, implementarea unor măsuri de modernizare a economiei poate pierde din eficacitatea sa în sfera siguranței ecologice și protecția apelor împotriva poluării fără introducerea unor stimulente economice pentru conservarea naturii și apei.

Există o necesitate urgentă de a schimba sistemul de indicatori economici, în primul rând, atitudinea oamenilor față de interdependența dintre economie și ecologie. Acest termen „economie” studiat în licee, colegii, universități, trebuie

întotdeauna combinat și orientat cu degradarea mediului.

În acest sens, pentru a preveni infracționalitatea contra mediului, inclusiv poluarea apei, dobândește o actualitate de informare operativă a populației despre modificările din mediul ecologic de la locul lor de trai. Societatea, de asemenea, trebuie informată despre toate încălcările legislației de mediu (atât penale, cât și contravenționale), cu atât mai mult în cazurile de poluare accidentală a resurselor mediului înconjurător, în special, apa. În plus, în scopul de a depăși problemele ecologice, neapărat ar trebui să informăm populația atât despre poluare, cât și despre măsurile întreprinse pentru a elimina poluarea și nu în ultimul rând despre atragerea la răspundere a persoanelor vinovate.

În acest sens, crește importanța măsurilor special-criminologice de prevenire. În cadrul prevenirii special-criminologice a poluării apei, trebuie, mai întâi să se ia măsuri pentru a îmbunătăți legislația penală ce stabilește răspundere pentru fapta de poluare a apei. După cum se știe componența de infracțiune ce prevede răspunderea penală pentru poluarea apei în legislația penală actuală este una materială, considerăm că schimbarea conținutului art. 229 CP RM pe principiul componenței de infracțiune formală este una foarte benefică pentru RM, în mod semnificativ ar spori nu numai prevenirea penală, dar și cea contravențională, ar contribui la atingerea scopului pedepsei penale, ar crea o posibilitate de combatere eficientă a infracțiunilor de poluare a apei, la fel ar permite reducerea latenței acestei infracțiuni. Cu părere de rău, o critică corectă asupra formulării conținutului art. 229 CP RM actual nu prea există, ceea ce ne face să confirmăm că de mult timp se simte necesitatea de îmbunătățire a acestui articol.

O aplicare mai eficientă a răspunderii penale pentru poluarea apei va contribui la dezvoltarea în conștiința publicului a sentimentului de inevitabilitate a pedepsei

pentru comiterea infracțiunilor ce atentează la siguranța ecologică a apei.

Ținând cont de efectul educațional pozitiv în urma participării directe la activități de protecție a apei și restabilirea rupturii echilibrului ecosistemelor, credem că este necesar ca la stabilirea celui vinovat în săvârșirea infracțiunii de poluare a apei mai efectiv va fi aplicarea unei pedepse sub formă de muncă obligatorie la obiecte de mediu (ca ex. curățarea râurilor de murdărie). Această măsură va contribui la formarea acestor persoane a unei atitudini vizavi de natură, în mare măsură va contribui la atingerea scopului pedepsei penale.

Într-o oarecare măsură, problemele aplicării răspunderii penale pentru infracțiunile de poluarea apei, sunt din cauza unor probleme a activității organizatorice a organelor de drept și a organelor de mediu în domeniul combaterii acestor infracțiuni.

Odată cu trecerea anilor, dezvoltarea tehnologiilor informaționale, schimbul informației în societate trece în sfera tehnologiei informaționale – internet. Această problemă este una primordiară pentru conducerea țării. După cum cunoaștem din ultimele știri, guvernul dorește ca toate serviciile publice de stat să poată fi aplicate pe internet (programări, acces la informație pe internet etc.), toate acestea vor îmbunătăți efectivitatea activităților organelor puterii executive și vor contribui la eliminarea corupției.

RM a fost prima țară care a ratificat Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului. Pentru realizarea obiectivelor prevăzute în această convenție, este necesară crearea unui mecanism de diseminare a informației de mediu, precum și a locurilor de acces la asemenea informație. Unele ministere și instituții dețin baze de date separate, cu informație relevantă pentru domeniul lor de activitate. Însă între aceste baze de date nu se

înregistrează o interconexiune, astfel că nu se realizează un schimb de informații adecvat.

Astfel, Ministerul agriculturii dezvoltării regionale și mediului și instituțiile sale subordonate dețin un șir de baze de date clasificate pe domenii, dar care au format diferit, unele informații sunt stocate pe hârtie și nu sunt puse la dispoziția publicului. În acest context, devine absolut necesară dezvoltarea treptată a unui sistem informațional integrat de mediu, care ar face posibilă conectarea tuturor bazelor de date existente, sistematizarea digitală a bazelor de date stocate pe hârtie, schimbul de date între informațiile deținute de diferite instituții, colectarea datelor în format electronic. Ministerul de resort se confruntă cu o mare dificultate în ceea ce privește utilizarea datelor de mediu și a informațiilor pe care le primește, deoarece nu dispune de un sistem care ar fi capabil să colecteze, să primească, să proceseze și să genereze rapoarte în domeniul mediului.

Cu atât mai mult, potențialul acestor instituții, organe nu este pe deplin realizat. La ziua de azi multe dintre aceste organe responsabile de protecția mediului, în special, a apei au site weburi proprii, dar de multe ori în ele se reflectă informații învechite, unele nu dau posibilitatea de a transmite adresările cetățenilor și organizațiilor etc. În plus, desfășurarea periodică a reformelor asupra autorităților de mediu, organelor de drept duce la cheltuieli financiare din partea statului și aspectelor structurii acestor organe; locul lor în sistemul organelor puterii executive, precum și schimbarea denumirii lor, contribuie la faptul că adesea cetățenii pur și simplu nu știu unde să se adreseze pentru a-și proteja drepturile ecologice sau unde să comunice și să prezinte informații despre faptul încălcării protecției apei.

În legătură cu cele spuse mai sus, este oportun ca pe site-urile de internet oficiale ale organelor de drept și de mediu să se acorde posibilitatea ca într-un timp real să

primească informații de la cetățeni și întreprinderi despre faptele de încălcare a legislației de mediu, precum și să reflecte în aceste site-uri rezultatul măsurilor întreprinse conform informațiilor primite.

Intrarea rapidă a informațiilor despre faptele poluării apei și alte infracțiuni de mediu va permite îmbunătățirea calității procedurii de colectare și de documentare a materialului probatoriu, va contribui la reducerea latenței acestui tip de infracțiuni. Reflectarea pe site a informației cu privire la măsurile luate pentru a remedia încălcările și tragerea persoanelor vinovate la răspundere juridică va ajuta la reducerea nivelului nihilismului ecologic. În plus, această măsură permite să crească responsabilitatea civică a societății și va contribui la promovarea și dezvoltarea instituțiilor societății civile.

În organele afacerilor interne un rol important în obținerea informațiilor primare aparține desfășurării măsurilor speciale de investigații în conformitate cu legea „privind activitatea specială de investigații” [5]. Totuși, practica arată că ofițerii de investigații nu prea se grăbesc la descoperirea infracțiunilor de mediu și munca de descoperire operativă în această direcție se desfășoară neefectiv sau mai bine zis sub limita minimă. Chiar și în cazurile, când colaboratorii inspectoratului național de investigații au identificat încălcări ale proceselor tehnologice la întreprinderi sau alte încălcări, pe ei acest fapt i-au interesat numai din punctul de vedere a determinării și demonstrării posibilității de a stabili neînregistrarea surplusului de materii prime, produselor sau mijloacelor financiare etc. Nu au adus oare încălcările tehnologice la emisii nenormate de substanțe nocive în mediul înconjurător? - astfel de întrebări nu au apărut.

În opinia noastră, ofițerul de urmărire penală, responsabil de instrumentarea infracțiunii de poluare a apei, trebuie să posede cunoștințe speciale atât din domeniul dreptului penal, precum și

din medicină, biologie, chimie etc. Astfel de cunoștințe și tehnici speciale cunoscute și folosite în timpul urmăririi penale vor aduce beneficii și mai multe rezultate în descoperirea infracțiunii.

Aruncând o privire la viața de zi cu zi a societății, observăm că informarea despre cazurile de încălcare a protecției apelor, depistarea, descoperirea, documentarea acestor încălcări ține de organele afacerilor interne prin intermediul ofițerilor de sector, organele de urmărire penală etc.

Așa cum deja a fost menționat, colaboratorii MAI în majoritatea cazurilor nu utilizează metode speciale, nu acumulează experiență de descoperire a acestor infracțiuni, prin urmare, sunt făcute greșeli la etapa inițială de anchetare, crește timpul de colectare a probelor, sunt create condiții pentru eliminarea urmelor infracțiunii, în final, o anchetă necalitativă.

În evaluarea acestor probleme de contracarare a poluării apei, ajungem la concluzia că, activitățile organelor de protecție a mediului, activitățile de urmărire penală a procuraturii, cât de bine ele nu ar fi organizate, nu pot fi suficiente fără o cooperare efectivă cu organele afacerilor interne. O interacțiune eficientă poate fi numai în condițiile unui grad ridicat de identificare a faptelor de pregătire, comitere a infracțiunilor contra mediului, precum și colectarea completă și rapidă a probelor la etapa inițială de urmărire penală, până a transmite materialele cauzei procuraturii.

Acest fapt în mare măsură va contribui la crearea unor funcții speciale sau subdiviziuni specializate în lupta cu combaterea criminalității de mediu și, nu în ultimul rând, împuternicirea cu funcții investigative - operative.

Pentru ca activitățile acestor organe să fie productive, neapărat trebuie să fie dotate cu echipamente speciale ce vor permite să se desfășoare în mod eficient fixarea și documentarea probelor, efectuarea diferitor expertize în cazuri de poluare a apei.

Pentru a asigura o eficiență activității practice a organelor care se vor ocupa cu descoperirea și cercetarea faptelor de poluare a apei, precum și pentru a asigura organele afacerilor interne cu cadre ce vor lupta cu infracțiunile de mediu, este necesar să se creeze în instituțiile de învățământ superior ale Ministerului Afacerilor Interne al RM și anume, în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” Facultatea Drept, o specializare în care se vor instrui și pregăti specialiști în domeniul combaterii infracțiunilor de mediu.

În contextul reformelor ce au loc la MAI, care prevăd reducerea, comasarea unor subdiviziuni, propunerea de a crea o subdiviziune, direcție ce se va ocupa nemijlocit de combaterea infracțiunilor de mediu, pare a fi foarte utilă la ziua de azi. Cu atât mai mult, trebuie să se ia în considerare faptul că, în conformitate cu art. 266 din CPP RM competența organului de urmărire penală al MAI, organul de urmărire penală al MAI efectuează urmărirea penală pentru orice infracțiune care nu este dată prin lege în competența altor organe de urmărire penală sau este dată în competența lui prin ordonanța procurorului, deci efectuarea urmăririi penale în cazul art. 229 CP RM „Poluarea apei” ține de competența organelor afacerilor interne. Informația inițială despre faptul poluării, de regulă, vine la subdiviziunile MAI și anume angajații MAI desfășoară acțiuni imediate și inițiale de investigare.

Considerăm că propunerea de mai sus se bazează pe nevoile obiective de a spori contracararea infracțiunilor împotriva mediului, în special de poluare a apei. Desfășurarea politicii de stat în direcția reducerii numărului de subdiviziuni în MAI nu ar trebui să devină o scuză pentru neadoptarea unor măsuri decisive în domeniul combaterii infracțiunilor împotriva mediului.

Credem că este necesar cel puțin la nivel de MAI, consolidarea listei și conținutului funcțiilor ecologice organelor afacerilor

interne, competența și ordinea activităților colaboratorilor MAI pentru a detecta, investiga și preveni contravențiile și infracțiunile de mediu, inclusiv și cele legate de poluare a apei. Cu toate acestea, o atenție deosebită ar trebui acordată problemei interacțiunii organelor afacerilor interne cu organele de mediu.

În plus, pentru a contracara în mod eficient poluarea apei, importanță are profesionalismul și abilitățile colaboratorilor organelor afacerilor interne și organizarea clară în interacțiunea acestora cu autoritățile de mediu și procuratura. Având în vedere gravitatea problemei poluării apei în RM și necesitatea de a consolida prevenirea poluării apelor este recomandabil să existe o legătură interdepartamentală (ca ex. compusă din Procuratură, MAI, Ministerul agriculturii, dezvoltării regionale și mediului) un ordin "privind consolidarea coordonării și cooperării în combaterea poluării apelor".

Este necesar să se aibă în vedere, că problema protecției apei contra poluării are un anumit specific pentru fiecare cetățean, subiect al RM. În legătură cu aceasta, prezintă interes pentru a combate în mod eficient poluarea apelor încheierea între organele de mediu și organele de drept a unor acorduri de cooperare bilaterale și multilaterale. Un exemplu de astfel de interacțiune poate servi încheierea unor acorduri privind colaborarea creativă dintre organele practice de protecție a mediului și de drept cu instituțiile de învățământ ale MAI a RM. În cadrul acestei cooperări, organele practice pot oferi instituțiilor de învățământ, pentru analiză, date statistice și informații de fond pe probleme de contracarare a poluării apei, iar instituțiile de învățământ, la rândul lor, vor efectua cercetări științifice, ce vor contribui la dezvoltarea eficientă a legislației de protecție a apei și aplicarea practică în domeniul de combatere a poluării apelor.

Concluzii. Deci, în baza investigației efectuate în calitate

de măsuri preventive contra poluării apei se propun următoarele:

- ridicarea gradului de conștientizare și educație ecologică în rândul elevilor, studenților, angajaților și populației; formarea și dezvoltarea valorilor de mediu în conștiința societății prin educație ecologică;

- dezvoltarea mecanismelor ce încurajează introducerea și promovarea tehnologiilor fără deșeuri sau cu deșeuri minime, reciclarea deșeurilor; susținerea pentru proiectele de protecție a mediului, modernizarea utilajului industrial;

- dezvoltarea și implementarea în cadrul politicii economice de stat a unui sistem de indicatori care să ia în considerare costurile de mediu și pierderile potențiale din efectele negative asupra mediului cu impact pe termen lung;

- îmbunătățirea cadrului juridico-normativ de protecție a apei, în special, legislația penală privind protecția apelor;

- îmbunătățirea metodelor și tehnicilor pentru detectarea și investigarea faptelor de poluarea apei;

- crearea locurilor de acces la informația de mediu;

- crearea unui sistem informațional integrat de mediu;

- crearea unor site-uri Web speciale, pentru organele de protecție a mediului și organele de drept pentru a primi în timp real informații de la cetățeni și organizații despre încălcările legislației de mediu, precum și reflectarea rezultatelor măsurilor întreprinse conform informațiilor primite;

- crearea funcțiilor speciale, fie subdiviziuni specializate în combaterea infracțiunilor de mediu în cadrul organelor afacerilor interne și, nu în ultimul rând, împuternicirea cu funcții investigativ -operative.

- asigurarea organelor de protecție a mediului și organelor de drept cu echipament și tehnică specială, care permite eficient să se desfășoare fixarea și documentarea probelor, realizarea diferitor expertize în cazuri de poluarea apei;

- atragerea activă a persoa-

nelor implicate în contravenții și infracțiuni de mediu, la răspundere contravențională și penală, desemnarea, în cazuri necesare, vinovatului în comiterea infracțiunilor de mediu, pedeapsă sub formă de muncă obligatorie la obiecte de mediu.

Referințe bibliografice

1. Așevschi V. Management ecologic și dezvoltare durabilă. Chișinău: Foxtrot SRL, 2012. 270 p.

2. Cărbune R. Probleme actuale ale mediului. În: Noosfera, 2014, nr. 10, p. 55-58.

3. Chirița V. Măsuri special-criminologice de prevenire a traficului de femei. În: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale „Probleme actuale privind combaterea traficului de femei”. Chișinău: Tipografia Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, 2011, p.169-174.

4. Larii Iu. Criminologie. Chișinău: „Elena V.I.”, 2004. 150 p.

5. Legea Republicii Moldova privind activitatea specială de investigații. Nr. 59 din 29.03.2012. Publicat: 08.06.2012 în Monitorul oficial al Republicii Moldova nr.113-118.

6. Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 301 din 24 aprilie 2014.

7. Шиханцов Г. Г. Криминология. Москва: Зерцало, 2001. 359 с.

Date despre autor:

Marcel BOȘCANEANU,
doctorand, Academia

„Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail: marcel842002@mail.ru
tel. 079993182

About author:

Marcel BOȘCANEANU,
PhD student,

Academy „Ștefan cel Mare”
of MIA
e-mail: marcel842002@mail.ru
tel. 079993182